

Orłowski, Bolesław

Posiedzenie Komisji Wydawnictw Monograficznych Wydziału Nauk Technicznych PAN

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 22/4, 859-860

1977

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

POSIEDZENIE KOMISJI WYDAWNICTW MONOGRAFICZNYCH
WYDZIAŁU NAUK TECHNICZNYCH PAN

25 maja 1977 r. odbyło się — pod przewodnictwem prof. J. Groszkowskiego — posiedzenie Komisji Wydawnictw Monograficznych przy Wydziale IV Nauk Technicznych PAN.

Na wstępie zebrani wysłuchali sprawozdania doc. A. Brandta, doc. W. Gasparskiego i doc. Z. Bzymka na temat stanu prac nad przygotowaniem do druku dzieł prof. Zbigniewa Wasiutyńskiego. Dwa pierwsze tomy tej publikacji są już w druku, tom III (składający się z dwóch części) zostanie złożony w wydawnictwie do końca bieżącego roku, zaś tom IV przewidziany jest w planie wydawniczym 1979 r. i ma być ukończony w roku 1978. Po wyjaśnieniach na temat doboru materiału i sugestii prof. E. Olszewskiego, aby doprowadzić do wznowienia książki prof. Z. Wasiutyńskiego o architekturze mostów — tym razem zapewniając odpowiednią jakość jej strony ilustracyjnej — Komisja oceniła pozytywnie stan prac i wyraziła uznanie Komitetowi Redakcyjnemu.

Następnie prof. J. Osłowski — w imieniu Komitetu Elektroniki i Telekomunikacji PAN — przedstawił projekt wydania dzieł wybranych prof. Stanisława Bellerta, obejmujący 23 pozycje z komentarzami, uzupełnione wstępem biograficznym i pełnym wykazem publikacji zmarłego uczonego. Łączna objętość tej publikacji przewidziana została na około 25 arkuszy wydawniczych. Planuje się przedruk, przynajmniej części prac (zwłaszcza obcojęzycznych) techniką fotograficzną, dającą czytelnikowi posmak autentyzmu. Komisja uznała wydanie tej pozycji za celowe i zobowiązała się dopomóc Komitetowi Elektroniki i Telekomunikacji w realizacji tego przedsięwzięcia. Obecni na zebraniu przedstawiciele Komitetu stwierdzili, że prace przygotowawcze są na ukończeniu. W porozumieniu z nimi ustalono, że redaktorem publikacji będzie prof. J. Osłowski. Przyjęto, że Komisja dopomoże wprowadzić tę pozycję do planu wydawniczego Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN, zasilając go — w razie potrzeby — odpowiednią ilością arkuszy z puli Wydziału IV PAN. Wyrażając merytoryczną aprobatę, Komisja zwróciła uwagę na potrzebę możliwie pełnego uwzględnienia w tej publikacji oddźwięku, jaki działalność prof. S. Bellerta wywołała w środowiskach naukowych za granicą.

Z kolei prof. J. Zachwatowicz omówił możliwości i potrzeby publikacji dorobku wybitnych zmarłych architektów. Stwierdził, że specyfika tego zawodu sprawia, iż najwłaściwszą formą prezentacji byłyby monografie ilustrowane rysunkami i zdjęciami projektowanych budowli, zwłaszcza, że niektórzy wybitni architekci nie pozostawili znaczącego dorobku piśmienniczego. Tego typu publikacje odbiegałyby w sposób istotny od dotychczasowej praktyki Komisji — byłyby to nie przedruki czy wydania rękopisów ze spuścizny, ale źródłowe krytyczne opracowania historyczne. Przygotowanie tego rodzaju publikacji na odpowiednim poziomie, wymagałoby znalezienia autorów o wysokich kwalifikacjach, którzy mogliby poświęcić wiele czasu na niezbędne badania. Nie jest to sprawą łatwą.

Dotkliwy wydaje się zwłaszcza brak opracowań omawiających dorobek Józefa Dziekońskiego (1844—1927) i Bohdana Pniewskiego (1897—1965). Spośród wybitnych architektów, którzy stosunkowo dużo pisali, należy wziąć pod uwagę Oskara Sosnowskiego (1880—1939) i Franciszka Mączyńskiego (1874—1947). Praca O. Sosnowskiego o rozwoju sieci ulicznej Warszawy, wydana w 1930 r., pozostaje do dziś wzorową pod względem metody i jej wznowienie byłoby ze wszelkich miar celowe. Można ją uzupełnić rozproszonymi, drobnymi publikacjami uczonego, które zajęłyby około 20 arkuszy. Być może celowe byłoby również dokonanie wyboru z publikacji książkowych F. Mączyńskiego.

W dyskusji zwrócono uwagę, że warto byłoby zasugerować wydawnictwu „Arkady” wznowienie niektórych wyczerpanych, wartościowych pozycji z historii nauk technicznych. Zaproponowano też, by włączyć Jana Koszczyca-Witkiewicza (1881—1958) do grona kandydatów do ewentualnych monografii.

Następnym punktem porządku obrad była propozycja wydania dzieł prof. Włodzimierza Burzyńskiego, którą przedstawił prof. R. Szewalski. Publikacja niezbyt obszernej objętościowo, a bardzo cennej z naukowego punktu widzenia spuścizny zmarłego uczonego, uzupełniona byłaby materiałami biograficznymi i wspomnieniowymi, uzyskanymi od jego uczniów, współpracowników i rodziny. Prof. R. Szewalski zaproponował skład Komitetu Redakcyjnego oraz powierzenie redakcji naukowej planowanej publikacji prof. Z. Olesiakowi.

Komisja przyjęła z zadowoleniem propozycje referenta i podjęła uchwałę włączenia dzieł wybranych prof. W. Burzyńskiego do swego planu wydawniczego. Dla przygotowania tej publikacji postanowiono powołać Komitet Redakcyjny w składzie: prof. W. Nowacki (przewodniczący), prof. I. Kisiel, prof. F. Miształ, prof. Z. Olesiak (redaktor naukowy), prof. F. Staub, prof. R. Szewalski, prof. C. Woźniak, prof. M. Zakrzewski, prof. J. Zawadzki i doc. E. Burka.

Zdecydowano również, że w najbliższej przyszłości Komisja zorganizuje inauguracyjne posiedzenie Komitetu Redakcyjnego.

Z kolei dyrektor Muzeum Techniki NOT w Warszawie — mgr J. Jasiuk — poinformował zebranych o otwartej 28 lutego br. wystawie pt. *Inżynierowie Wielkiej Emigracji*, której tematyka wiąże się bezpośrednio z działalnością Komisji, dotyczącą dorobku polskich inżynierów w XIX w. na obczyźnie. Wystawa — prezentująca aktualny stan badań w tym zakresie — oparta została na scenariuszu przygotowanym przez prowadzących te badania z ramienia Komisji — mgra S. Bratkowskiego i dra B. Orłowskiego. W ekspozycji wykorzystano m.in. zgromadzone przez Komisję dokumenty i materiał ikonograficzny. Wystawa spotkała się z życzliwym przyjęciem i wywołała stosunkowo żywy oddźwięk społeczny, przejawiający się napływem do Muzeum informacji i darów. Ekspozycja ma charakter objazdowy i będzie prezentowana również w innych ośrodkach krajowych. Niestety, do tej pory nie ukazała się przygotowana przez scenarzystów dwuarkuszkowa publikacja, omawiająca aktualny stan badań w tej dziedzinie, pomyślana jako wydawnictwo towarzyszące wystawie.

Następnie dr B. Orłowski przedstawił problemy związane z badaniami działalności polskich inżynierów XIX wieku na obczyźnie. Przygotowanie publikacji o osiągnięciach polskich w Peru wymaga krótkiego pobytu w tym kraju dla uzyskania materiałów dotyczących Ernesta Malinowskiego (1818—1899) i dokumentacji zbudowanej przez niego kolei transandyjskiej. B. Orłowski zwrócił też uwagę na odkładaną sprawę wysłania polskich orientalistów do archiwów tureckich.

Bolesław Orłowski

SYMPOZJUM NT. DZIEJÓW CHECIŃSKIEGO GÓRNICTWIA KRUSZCOWEGO

W wyniku starań Towarzystwa Przyjaciół Górnicstwa, Hutnictwa i Przemysłu Staropolskiego w Kielcach oraz Urzędu Miasta i Gminy w Chełcach, przy współudziale Kieleckiego Towarzystwa Naukowego i Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego w Kielcach, w dniach 21—22 maja 1977 r. odbyło się Sympozjum Naukowe poświęcone historii eksploatacji i badań geologicznych kruszców metali nieżelaznych w południowo-zachodniej części Gór Świętokrzyskich. Sympozjum miało bardzo bogaty program, na który złożyły się: sesja